

MÄNGEN

Nr 4/78

LÄTT BLANDAT FRÅN BRUKEN KOSTA · BODA · ÅFORS · JOHANSFORS · SKRUV · MÅLERAS

Rådgivande möte om Mängen

En av novembers sista dagar hade Mängen kallat en massa »tunga namn» till ett rådgivande möte.

Redaktionsgruppen ville diskutera Mängens målsättning, målgrupper, omfång samt utgivningstakt. Efter en ordentlig genomgång av hur det är nu kom man fram till önskingar inför framtiden.

Så här kan de sammanfattas och skall tjäna som förebild för Mängen 1979:

Mängen skall komma ut oftare och innehålla »nyare» nyheter, 6 nummer 1979 är målet. Blandningen av innehållet skall behållas, men Mängen är till för de anställda i Kosta Boda och innehållet måste alltså vara intressant för dem. Det blir omkring lika många sidor per år, som hittills, men alltså uppdelat på 6 nummer. Varje nummer blir då tunnare, men aktuella.

För att verkligen kunna bevaka allt som händer i det stora företaget, som Kosta Boda är, skall Mängen skaffa sej minst en ansvarig »korrespondent» vid varje bruk.

Redaktionen tänker sej att arbetet skall gå till så här: Korrespondenterna rapporterar allt, både stort och smått till redaktionsgruppen. Alla andra som också upplever, ser eller hör något av intresse uppmanas att meddela detta till redaktionen, gärna bruks-korrespondenten. Redaktionsgruppen sätter sej ner och komponerar innehållet till kommande nummer och utgår då bl.a. från tillgängligt material, som nu. Sådant som bedöms intressant att ta upp bearbetas sedan på vanligt sätt. Och hamnar till sist i Mängen.

Tipset och andra lekfullare bidrag skall först och främst handla om glas och Kosta Boda. (Redan i detta nummer är Tipset anpassat efter detta mönster). Mängens läsekrets skall i fortsättningen vara de anställda och pensionärerna. Mängen skall också sändas till ålderdomshem och sjukvårdsinrättningar i våra kommuner, Lessebo och Emmaboda. Att sköta ett aktuellt pensionärsregister har visat sej vara mycket svårt och man har därför enats om att uppmana alla pensionärer som i fortsättningen vill

ha Mängen att anmäla detta. En kupong i detta och kommande nummer skall göra det lättare att komma ihåg denna anmälan.

Till sist vill Mängen uppmana ALLA att vara med som medarbetare. Vi kan inte betala tipspengar, som de stora tidningarna, men vill ändå att du tipsar oss om allt från stort till smått. Tro inte att just din lilla fundering skulle vara för dålig för att duga i Mängen. Nej, ta genast kontakt med redaktionen och berätta vad du vet, sett, hört eller funderat på. Kanske har just du den lilla pusselbit som fattas för att ett sammanhang skall klarna för oss alla.

För den som gillar att skriva finns spalterna öppna. Berätta minnen från förr, teckna, fotografera, ja alla uttrycksätt som går att trycka, är välkomna till Mängen.

Mängen vill bli en öppnare personaltidning. Problem, som angår jobben, skall självklart kunna ventileras i Mängen. Skriv insändare. Ställ frågor. Mängen skall göra allt för att lämna svar, från någon som vet, redan i samma nummer. Vi tycker att det är trevligast om man undertecknar sin insändare med eget namn, men självklart får man vara anonym om så önskas. Redaktionen bevarar namnet skyddat. Dock måste redaktionen få veta insändarskribentens namn, förutom signaturen.

Bara om alla hjälps åt kan Mängen bli en angelägenhet för alla i Kosta Boda. Tusen ögon och öron ser och hör mer än den lilla redaktionsgruppen ensam.

Åfors kassaskåp stulet

Natten till en av novembers sista dagar smög sej en fyrklöver tjuvar in i Åfors Glasbruk. Sex dörrar bröt man upp för att komma in på kontoret på andra våningen. Kassaskåpet därifrån tog man med sej nerför trapporna och lastade på en bil. Det måste ha varit ett mödosamt arbete med det flera hundra kilo tunga skåpet.

Timpenningen blev riktigt dålig också. Bara 900 kronor att dela på, för de många timmarnas arbete, med avdrag för bensin och andra omkostnader.

Kvartetten letade efter pengar i en massa skrivbordslådor också. Bröt upp dem. I Åfors har man nu fått ett nytt kassaskåp och nya kontorsmöbler. Betalt av försäkringen.

Det gamla kassaskåpet hittades i Norrhult. Snön avslöjade med sina många fotavtryck att det var fyra man (unga amatörer?) som gjort inbrottet.

Kosta fick samma natt påhälsning. Man bröt sej in på ekonomiavdelningen genom ett fönster, men vände ut igen utan att ta något. Samma tjuvar kan man förmoda.

Mängens »kusin» försvinner

I Emmaboda har man problem. Glasverket går med förlust. Företaget skär ner, friställer människor och letar efter möjligheter att minska kostnader.

RUTAN var EG:s personaltidning och på många sätt släkt med Mängen. Nu är den borta. Rutan hade en budget på strax under 100.000 kronor och den belastningen klarade inte EG av nu.

Mängen hoppas att försvinnandet bara är temporärt och att Rutan kommer tillbaka då tiderna blivit bättre.

Mängen citerad

Oftast är det väl så att Mängen klippt någon liten notis för vidare befordran till läsarna. Men, nu har det hänt att Mängen blivit citerad i stället. Det är dagstidningen Östra Småland som funnit det värt att citera oss om besöksantalen vid bruken och nyheten om att Boda hoppas ha eget vandrarhem till sommaren. Bild och text om Rubens stuga i Boda gick också vidare till ÖS' läsare.

Med anledning av detta skall Mängen i fortsättningen göra ett tillägg i redaktionsrutan, som ger rätt att citera Mängen om man anger källan. Det är ett vanligt rättvisekrav i tidningsvärlden.

OMSLAGSBILDEN

Göran Wärfff har gjort vårt omslag, som han kallar »Hyttens utsikt från ugnens inre i Kosta gamla hytta» eller

»Tack Bengt för alla fantastiska prover du gjort under det gamla året.»

M Ä N G E N

Personaltidning för
Kosta Boda AB, 360 52 Kosta
utgiven i december 1978.

Redaktionskommittén:

Bernt Axelsson
Hans Israelsson
Pat Johansson
Gunnel Lorentz
Gunilla Persson
Tommy Ragnarsson

Redaktör:

Ove Alström

Ansvarig utgivare:

Erling Karlström

Innehållet i Mängen får återges eller citeras om källan anges enligt följande: »Mängen, personaltidning för Kosta Boda AB.»

Mängen ISSN 0345 - 8261

ERLING KARLSTRÖM:

1978 - ett svagt år med stark spurt.

År 1978 är snart slut - ett år som för oss på Kosta Boda innehållit en hel del av dramatik, problem och oro.

Framför allt 1978 har präglats av en svag svensk marknad med en minskande försäljningsvolym i svensk detaljhandel. Till och med november månad, som vi ju känner siffrorna för, har vår försäljning på hemmamarknaden endast obetydligt överstigit 1977 års siffror. Detta innebär en klar volymminskning.

Över 50% på export!

Däremot har exporten även i år utvecklat sig positivt. Ökningen är här närmare 30%. För första gången i Kosta Bodas historia blir också exportförsäljningen större än hemmamarknadsförsäljningen - en viktig milstolpe för oss!

Stark spurt.

Det är tack vare de sista månadernas mycket goda fakturering och ordergång som vi uppnått de ovan redovisade siffrorna. Såväl produktionen som försäljningen har överträffat sina budgetar de sista månaderna med en enastående topp i fakturering och ordergång i oktober.

Jag vill passa på och tacka alla för ett strongt arbete under dessa månader. C-lagerpersonalen hade extra jobbigt under november, men med övertid och extrainsatser av personal från andra håll i företaget klarade vi den höga målsättningen i november också!

Nya hyttan i Kosta går bra.

Det som gläder allra mest på produktionen är att nya hyttan i Kosta nu börjat fungera riktigt bra. Glaskvaliteten är på topp och utbytet har varit högt under de sista månaderna. Av åtgärdsprogrammet för nya hyttan återstår nu främst

det planerade bytet av brännare och reglerutrustning under juluppehållet. Efter helgen skall alltså åtgärdsprogrammet vara genomfört och produktionen gå enligt våra planer.

Resultatet för 1978 blir ej bra.

Trots den starka spurten, som förbättrat vårt resultat avsevärt, när vi inte upp till vår budget och uppnår ej ett godtagbart resultat. Störningarna tidigare under året och inkörningssvårigheterna av nya vannon är de främsta orsakerna.

Budget 1979.

Ett intensivt budgetarbete har bedrivits under oktober och november och budgeten håller just nu på att fastläggas.

Budgeten för 1979 innebär en fortsatt stark satsning och tillväxt på exporten. Vi räknar också med en viss förbättring på den svenska marknaden även om vår målsättning här är betydligt blygsammare. Målet för 1979 är en 55%-ig andel på export.

Budgeten visar en god resultatsförbättring gentemot 1978. Resultatet kan emellertid ej betecknas som fullt tillräckligt! Vi måste för att på sikt kunna utveckla oss både tekniskt och volymmässigt åstadkomma ett större överskott på vår verksamhet.

För att åstadkomma denna ytterligare förbättring krävs extra insatser av var och en av oss, men framför allt i form av åtgärder för bättre planering, framförhållning och bättre tekniska hjälpmedel.

I samband med budgetarbetet har man på varje bruk gjort åtaganden både vad gäller produktion och kostnader, som är viktiga steg i denna riktning. Det är viktigt att varje enskilt bruk och arbetsplats på detta sätt känner ansvar för sin produktion och sina kostnader. Det är också viktigt att varje bruk rättar till och löser sina problem så självständigt som möjligt.

Önskningsår för 1979.

Det är ju brukligt att ha vissa önskningsår inför ett nytt år. För Kosta Bodas del önskar jag att den svenska konjunkturen skall bli bättre, att vi skall få en större köplust som framför allt skall gynna våra produkter, förstås.

Sedan önskar jag att vi skall få arbetsro. Vi behöver nu få tid att koncentrera oss på produktion och försäljning i första hand, men också för att dra upp och följa upp de mera långsiktiga riktlinjerna för vår verksamhet.

Till sist vill jag tacka alla som arbetar inom Kosta Boda och med Kosta Boda för det gångna året och önska alla en riktigt GOD JUL och ett riktigt GOTT NYTT ÅR!

Erling Karlström

Ann Margret Dahlquist -Ljungberg

» - en morgon föll alla fågelungar
döda ner ur träden
låg där som det bräckligaste av allt bräckligt i livet
utstötta, förvandlade till blåaktiga skinnlappar
med några tovig fjäderansatser, som slitna hårstrån
- fjädrarna som de skulle flugit med
jublande i rymden -»

Dikten här nedan ingår i »Isöga» och har tidigare kunnat läsas i Dagens Nyheter 1967. Det skall också sägas, att »Isöga» är författarinnans 14:e bok. Den kostar ca-pris 54 kronor, Förlag Norstedts.

Ove Alström

SÅNG OM SVENSKA FLAGGAN

Du säger att du skäms att vara svensk
"Man törs ju knappt ens längre
människorna se i ögonen
på barerna därnere i Dubrovnik och Split
på Hvar Kerkyra i Istanbul Mamaia..."
Att gärna delade du din limpa
den degiga och söta bakad av
bagarna i Vällingby och Ljungby
delade på fikat mellanölet
bostadsnöden köerna och Träsket
snöskottningen och skatterna
ja vad fan dom vill
Att hellre kallade du dig
världsmedborgare om bara världen
vore litet bättre...

(Och tänker därvid på det hat
du också du har mött:
i Schweiz exempelvis
nån spottade på bilen och du körde
ändå så försiktigt i Milano
bestals du i Las Palmas var
dom överlag kanaler (utom att det regnade)
och kackerlackorna i Tunis fult på Rhodos
likgiltigt hån när ingen flygtid klaffade -
ja i Beirut Bagdad ända bort i Japan
var det att vara svensk
som om man vore
vilken jäkla utlänning som helst!)

Du läser intresserad hur man löser
problemet med den bleknade riksläkarn
för svenska flaggan i en "kolorimeter" -
COMIC den enda color-data-apparaten
i detta land (den finns dessutom nu
i mindre skala "Tintomara-blandaren"
i färghandeln: tvåusen olika nyanser
har du att välja på
när du i sommar
målar ditt staket runt stugan Svensson!)
Snart kan man kanske också
på samma sätt särskilja elektroniskt
svenskars färger ifrån andras
och - slutligen - med siffror kombinera
den koloristiskt riktiga folkblandningen
för ett harmoniskt-psykologiskt-ekonomiskt
fullvärdigt standardhemvist

(Men testad i COMIC
- nog blev du ganska blågul?)

Så lugna ner dig Svensson ty
du fattar snart det inte alls finns nån
i detta land med färgnyansers formler
siffrerade av COMIC som - vare sig det gäller
grek neger statslös turk och jugoslav -
vill någon annan illa: att vi bara bråkar
för att det är skönt och svenskt
att bråka med och skälla på oss själva
Att masochistiskt griper vi var chans
att nagelfära oss och vår regering
Att till exempel detta att vi trycker
i botten faktiskt lägst bland U-landshjälpare
är taggen som vi måste rispa av

på det att skamsenheten ha det "bra"
ej må ligga lömskt och magsårsmola...

(Så dröm i trygghet Svensson om staketet
med färgkartan från färghandeln i näven:
COMIC och TINTOMARA ger den rätta
vetenskapsenliga lösningen
av denna blågullhet du har i hjärtat)

ISÖGA

En bild, som rörde mej, fladdrade förbi
mitt hus häromdagen.

Det var en kollega på förbibesök som ha-
de den med sej från Ann-Margret Dahl-
quist-Ljungberg.

- »En fantastisk människa», sade han.

» - Hon bor ensam i en stuga på norra Ö-
land. På morgonen går hon ut och knac-
kar hål på vattentunnan och tvättar sej i
friska luften.»

Hennes namn har jag mött ofta. Hennes
bilder mötte jag först förra hösten på
Malmö Konsthall. En absolut överväldi-
gande utställning. Myllrande av bilder
från hennes flitiga tecknarhand. Hennes
ordbilder fanns med också. I kommenta-
rerna till bilderna, som illustrerade kom-
mentarerna. Svårt alltså att säga vad som
var huvudssaken. Budskapet missar man
dock inte. Hon är en människa som
»bryr sej om». En önskemänniska.
Det syns mej som om hon lever med oss
alla, med sina sinnen öppna, för att hjäl-
pa oss andra att se och höra bättre.
Hennes bilder handlar om hur vi förgör
vår egen existens, säger av den gren vi
sitter på. Hon säger det tydligt.

Av kolle-
gan fick jag veta att hennes senaste bok
just kommit och heter »ISÖGA».

Ett telefonsamtal till förlaget gjorde det
möjligt att här visa bilden »Det bräckliga
livet», tusch från 1977. Den finns alltså
på bokomslagens bakre sida.

Kosta genom tre sekler

Rubriken anger namnet på en stor ut-
ställning som just nu pågår på Smålands
Museum i Växjö.

Utställningen handlar om kostaglas från
brukets start 1742 till nutid.

Utställningen är öppen till den 30 janua-
ri 1979, Du hinner dit.

Under flera år har man talat om att göra
den här utställningen, berättar Birgit
Magnusson på Marknadsavdelningen i
Kosta. Birgit har varit den som från fö-
retaget ordnat med utställningen.

» - Utställningen är sammansatt av glas,
bilder och andra illustrationer både från
Kostas samlingar och museets. Den spän-
ner över hela den långa tid som Kosta
funnits. Förutom den historiska aspek-
ten visas också dagens produktion, både
uniket och serieprodukter.

Alla formgivarna på Kosta, Lisa Bauer,
Anna Ehrner, Paul Hoff, Sigurd Persson,
Göran Wärf och Ann Wärf finns med.
De konstfarna mästarna Bengt Heintze
och Jan Erik Ritzman är också represen-
terade på utställningen, som fyller hela
bottenplanet på museet.»

Det låter intressant, Mången kommer att
skynda sej dit. Här finns tydligen ett bra
sätt att bli bekant med Kosta Glasbruk,
Sveriges äldsta, 236 år gammalt.
Låt oss göra sällskap.

Kostas monter på Gläseutställningen 1901 var imponerande.

75-ÅRSJUBILEUM I KOSTA

1903

På ett stilfullt sätt firades Avd: 122 sv. fabriks i Kosta sitt 75-årsjubileum i Kosta Folkets hus, där förbundsordförande Enar Ågren var högtidstalare.

Jubileumet inleddes med att Bengt Heintze, Dick Fagerlund och Bengt Ene-roth blåste fanfar på glastrumpeter. Så hälsade ordföranden i avdelningen Sven-Åke Erlandsson välkommen och gav en kort historik och sade, att i Kosta fanns

Aron Nilsson
Ordförande 1893.

det redan 1893 en fackförening, alltså för 85 år sedan, men dess livslåga blev kortvarig. I december 1898 bildades å-nyo en fackförening, med 36 medlem-mar vid starten, men dess verksamhet blev också kortvarig.

Det tredje försöket att bilda fackföre-ning gjordes den 25 mars 1903 och det lyckades bättre. Nämda dag samman-kallade glasblåsaren Gustav Bergkvist till möte för att dryfta frågan, mötet hölls i Läsestugan. Man beslöt att bilda en fack-förening och valde Gustav Bergkvist till ordförande.

Gustav Bergkvist
Ordförande 1903.

Efter Sven-Åkes hälsningstal så sjöngs unisont Arbetets Söner. Kosta Musikkår konserterade och så tog Enar Ågren till orda och sade bl.a.

Allt har förändrats till det bättre för glas-arbetarna här i Kosta under dessa 75 år. Men en sak kan vi vara överens om, fort-satte han, framgångarna från den dag för 75 år sedan, då de mest medvetna glasar-betarna bildade fackförening här i Kosta och till i dag – ja, dom framgångarna har inte kommit som en skänk från ovan.

Efter Ågrens anförande överlämnade han en bild på den första socialdemokra-tiska ministären till avdelningens ordfö-rande Sven-Åke Erlandsson. Sedan kom en lång rad som ville gratulera jubilaren, Bernt Svensson från avd: 2-44, fackklub-barna i Algutsboda genom Åke Karlsson, Reine Hiller från SIF och SALF.

LO sektionens Hugo Ukkonen, Olof Palmengren, Lessebo socialdemokratiska Arbetarekommun, Sven-Olof Karlsson för Verdandi, Kosta S-förening, Kosta Kvinnoklubb och Konsum. Erling Karl-ström, Kosta-Boda, Sten Nilsson, Fol-kets Hus, och Henry Hansson, ABF.

Från Oskarshamn hade kommit sångar-flickan Eva Valdemarsson som sjöng några av arbetarklassens sånger och mö-tet i den stora festsalen avslutades med att man sjöng unisont Internationalen. I dansrotundan vidtog sedan festmid-dagen för 250 personer, där Hasse Ferns orkester spelade till såväl mat som en stunds dans.

Stig Fjällén, Kosta

KVÄLLENS ÄLDSTA GUNNAR PETTERSSON MED FRU LISA SAMT KARL IVESLÄTT MED FRU RUT

Vad är detta? Turistmål? Geografiek-tion?

Nej, det handlar faktiskt om vad som stod på Lars Gunnar Rydén, i tjänsten utställda flygbiljett, då han for jorden runt i september och oktober. 44 dagar i främmande miljöer.

På en sån resa kan man råka ut för 2 fre-dagar den trettonde och det är mer än vad som går an, det skall vi få veta.

»- Åker man tvärtom är det jobbigt. Tar en sömntablett de första dygnen, sen får kroppen själv klara omställningen.» Hur går det till, undrar vi, att sköta ett sånt där jobb? Säljer man, eller ...? Vi följer med Lars Gunnar på långresan runt jorden.

»-Singapore. En ny marknad för oss. Kosta Boda Sacha's heter butiken, som också skall vara grossister. Där finns ingen glastradition, men pengar och kunder.

Hong Kong är nästa anhalt. Där gör vi hyggliga affärer både på fastlandet och ön. Vacker plats. Vi säljer graverat dit. Isblock och annat exklusivt glas.» Vi skyndar vidare. till Tokyo.

»- Där har Kosta Boda en ny distribu-tionsform. Varuhuset Seibu har Kosta Boda Shops, butiker bara för vårt glas inne i själva varuhuset.» Mycket impone-rande, tycker Lars Gunnar.

»- I Tokyo har vi också egen butik, i Sverige-huset. Den japanska marknaden är växande, där finns pengar och smak. Vi måste bli kända. Sälja på tradition och formgivning. Det skall vara prestige att ha vårt glas. Mötte Rolf Sinnemark, Ann Wärf, som ställde ut på Seibu's och Erik Rosén.»

DÅ BLEV RESANDE RYDÉN RASANDE!

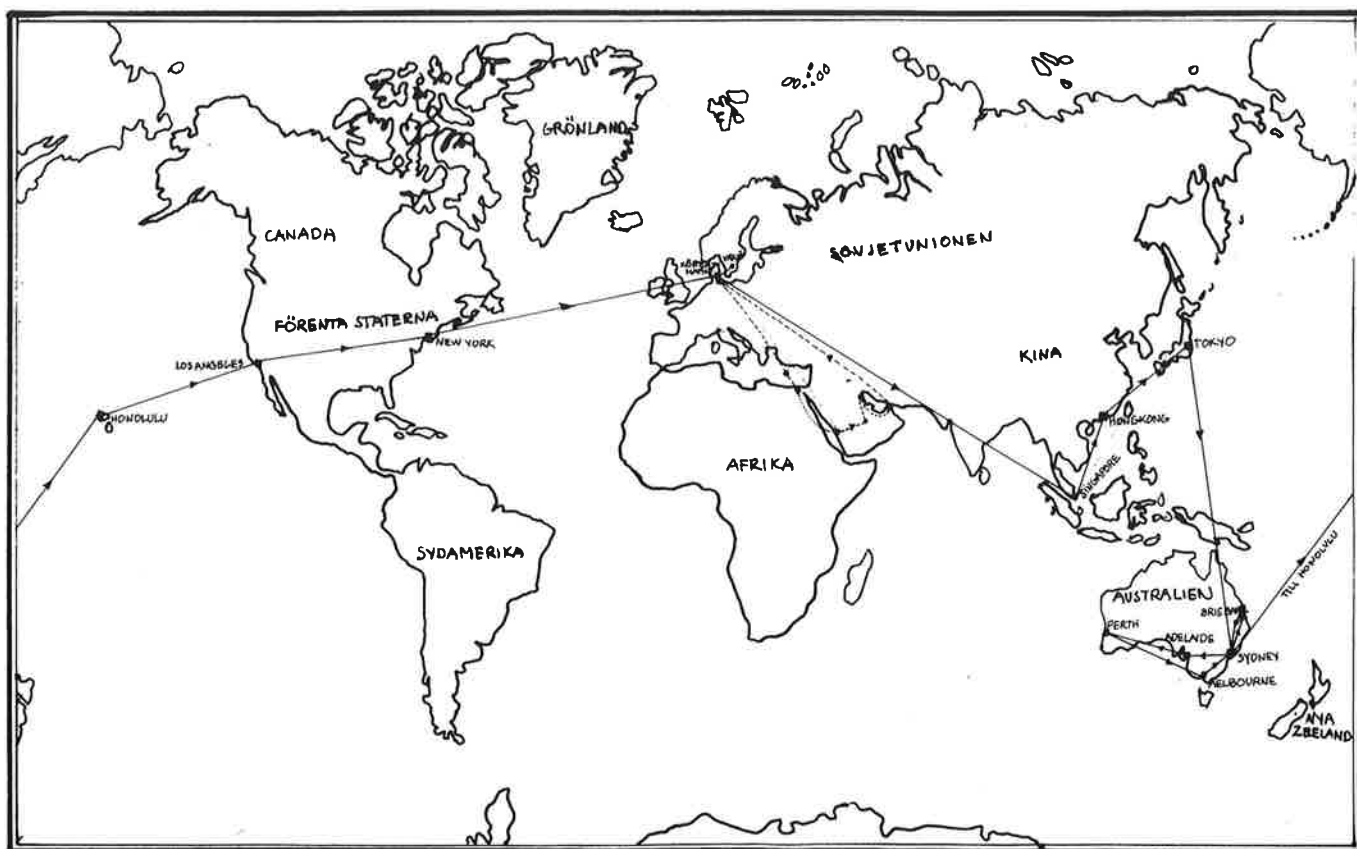
Växjö - Köpenhamn - Singapore - Hong Kong - Tokyo - Sydney - Adelaide - Perth - Melbourne-Sydney - Brisbane - Sydney - Honolulu - Los Angeles - New York - Köpenhamn.

Alla känner säkert »vår resande Rydén». Sedan 1955 på Kosta. Då blev han an-ställd som utlandskorrespondent. Resan-de blev han 1959. Sen dess har han snur-rat runt vår jord åtskilliga gånger. Till USA for han första gången 1966 och nu kan han räkna ihop omkring 30-40 USA-resor. Åker dit 3-4 gånger om året. På den stora årsresan blir det en sväng till Mellan-Amerika också. Venezuela obli-gatoriskt.

»-Där kostar bensinen cirka 35 öre litern. Det vimlar av bilar. Avgasröken ligger bokstavligen tät och jag känner cancern tränga in i och angripa mina lungor.»

Lars Gunnar kan sin geografi nu. Han har ansvaret för försäljningen i hela vär-l-den, utom i Europa. Han har rest med alla tänkbara färdmedel - flyg, båt, bil, buss, tåg, ja till och med hydroplan. Till Jungfruöarna i Caribien.

Jobbet har givit honom många erfaren-heter. Till exempel: Det är lättast att re-sa ut västerut och komma hem öster-ifrån. Det har med tidsförskjutningen att göra, förstår man. Det gäller att få kroppen, denna vanemaskin, med på att snabbt flytta mellan kulturerna och dygnsrytmerna.

Nu far Rydén och Rosén vidare tillsammans. Till Australien. Där finns vårt eget dotterbolag, som ökat faktureringen 44%. Men då jämför vi med det ganska dåliga året 1977. Kosta Boda har två svenskar där. Verksamheten går för fulla segel.

»- Vi reser runt i landet. Talar med folk som säljer. Planerar ett aktivt 1979. Uppskattat att vi är ute i så god tid, att vi planerar. Svenskt glas är starkt i Australien. Vår nästan bästa marknad. Vi har konkurrens från Orrefors och Pukeberg och irländskt glas, bl.a.»

Fredagen den 13 på kvällen reser Lars Gunnar Rydén till Honolulu på Hawaii-öarna.

Han kommer fram på morgonen fredagen den 13. Träffar Kosta Boda-agenten för Californien och Hawaii, en affärsbekant som blivit en personlig vän. Man lämnar hotellet för en badtur i en hyrd japansk bil. Läser in kläderna och allt i bagagerummet.

Det är då som sanningen om de två fredagarna uppenbaras. De blir bestulna. Inte på kläderna, utan på det allra viktigaste, pass, plånbok med pengar, resecheckar, kreditkort och flygbiljett.

Då blev resande Rydén rasande. Ätminstone borde han blivit det. Så att Mängén fick tackning för sin rubrik.

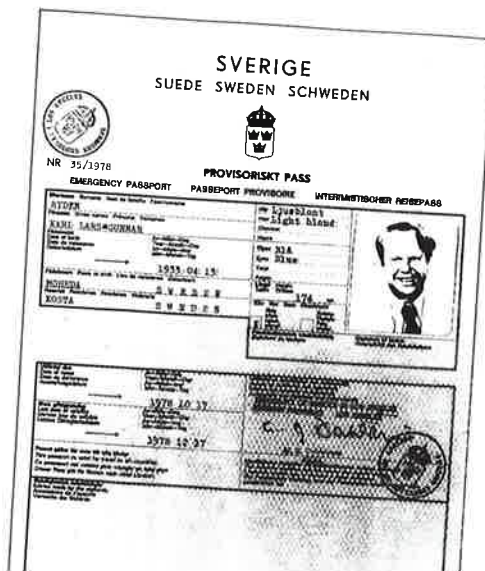
Vad gör man i ett främmande land, utan pengar och pass?

»- Till polisen, anmäler inbrottet i bilen. Det händer många gånger om dagen här, säger dom och rycker på axlarna. Hotellet rycker också på axlarna när de får veta, att man inte kan betala. De är vana. Vi sänder räkningen, säger de.»

Nu lånar man pengar av en av kunderna, en glasbutik i Honolulu och reser till Los Angeles, hem till vår californiaman. Så blir det fullt arbete med att spärra kreditkort, göra anmälan till reseförsäkringen och tala med konsulatet om ett nytt pass.

Lars Gunnar får ett provisoriskt pass. Faktiskt utan att man ens för ett ögonblick försökt fastställa att Lars Gunnar är den han påstår sig vara. Förbluffande. Vi tittar på passet, där finns inte ens födelsenumret. På bilden, som sitter på passet, är Lars Gunnar glad. Trots att han varit med om att bli bestulen för första gången på alla dessa år. Så han blev nog inte rasande ändå, som vi ville ha det till. För rubrikens skull.

Resan fortsätter. Till New York.

»- Det är som att komma hem», säger Lars Gunnar. »Bor på samma hotell, är känd där, man vet vem jag är.»

Nu är det snart slut på resan. Återstår flygturen över Atlanten till Köpenhamn. Sålde du mycket då, undrar Mängén?

»- Det är ju inte precis för att skriva order som man reser, det gäller att bearbeta marknaden, så att vi säljer hela tiden. Att tala med folk, lägga upp kampanjer och andra aktiviteter. Att hjälpa dom att sälja, handlar det mera om. Fast i Venezuela och på Västindien, där t.ex. skriver jag direkta order.

Tolv dagar efter fredagen den trettonde är Lars Gunnar hemma igen.

Det var i oktober.

I november reser han åter ut. Tio dagar till Mellanöstern. En alldeles ny marknad att försöka öppna. Resan gav nya erfarenheter. Kulturerna krockar våldsamt. Den österländska och Lars Gunnars västerländska.

»- Det var den värsta resa jag gjort», säger han med övertygelse.

Den var ingen pick-nick precis, resan till Saudi-Arabien, Kuwait och Bahrein.

»- Flög 7 timmar till Jiddah. Först halv elva på kvällen kom jag in på ett hotell. Allt var omöjligt. Trots att jag ordentligt var inbokad på ett hotell, kunde jag inte ens få tag i det. Ingen visste var det fanns.

En vänlig man lät mej åka med i sin bil. Vi körde stan runt utan att hitta hotellet. Till slut måste han ge upp. Jag klev in i en taxi, som inte heller visste var hotellet låg. Då beställde jag körning till stans största hotell. Portieren där hade inte en aning om mitt hotell. Han hjälpte mej att söka, men måste ge upp.

Och inte hade han ett rum åt mej heller. Jag blev desperat, var dödstrött. Han förbarmade sej över mej och hjälpte mej att få ett rum på ett annat hotell.

På liknande sätt var det med den bokade flygbiljetten. Bara krångel. Genom mina förbindelser fick jag veta att planen alltid är överbokade och att man dagen innan avresan måste hämta ett boarding-pass på flygplatsen. En man sändes dit för att ordna detta. Han hördes aldrig mera av.

Genom att utnyttja alla kanaler kom jag ändå till slut med planet.»

»- Ändamålet med resan var att skaffa oss en fast förbindelse i Saudi-Arabien. Nu har Beijer Midle East tagit hand om vår distribution och skall också vara grossist.

Den första ordern går nu till Riyad i Saudi-Arabien. Där finns ingen direkt kultur för glas. Inte ens de många europeerna köper glas. De får kompletta bostäder av sina arbetsgivare.

Men man bygger där borta. I denna sandhög som landet är. Torrt, fult och rikt. I Mellanöstern måste man ta tid på sej. Därför är det viktigt att ha någon på plats hela tiden för att sköta våra affärer och som vet hur man tränger igenom till beslutsfattarna.»

Mängén vill veta om det finns någon som tar vid då Lars Gunnar tröttnat på att resa så mycket.

»- Det är ett pionjärbete vi gör nu. Vi hoppas att det inte kommer att behövas så mycket resande sedan. Vi har ju den välsignade Telexen. Genom den har vi blixtnabb kontakt med hela världen.» Lars Gunnar Rydén ansvarar alltså för alla utomeuropeiska marknader. Exporten bara ökar sin andel i Kosta Boda. Faktureringsökningen var för Europa 24,6% och för de utomeuropeiska marknaderna hela 29,5%.

I Lars Gunnars värld finns omkring hundra människor. (Agenter, bolag, säljare, ja alla inblandade). Tillsammans svarar de för ett resultat, i kronor, på omkring 20 miljoner.

L.G. Rydén talar helst om jobbet. Om vad han uppnår i sitt arbete.

Privatmannen Lars Gunnar, 45 år, frisk och stark, spelar gärna tennis när han kommer åt. På resor och hemma. Men han påminner om att man jobbar 24 timmar om dygnet som Kosta Boda-man på resorna. Det blir inte ofta som tennisracketen används. Mest spelar han med affärsvännerna, som ju med tiden också blivit riktigt goda vänner.

Hemma i Kosta har han hustru och två barn. För sent har han insett att han borde haft en kamera med sej på resorna. Bilder berättar så bra, tycker han.

Fast inte är Mängén missbelåten med Lars Gunnars egen berättelse, det var ju så intressant att få följa med på de här resorna. Eller hur?

Ove Alström

MÅLERÅS!

När Kosta-Boda övertog Kronabruken fick man två glasbruk med i köpet. Det ena var Skruv, som Mängen presenterat tidigare. Det andra, Målerås, hade så dåliga överlevnadsprognoser att det aldrig blev av att berätta om det.

OM MATS JONASSON

Nu är saker och ting annorlunda på Målerås. Optimismen om framtiden har kommit tillbaka.

Man vet, nästan utan att fråga, att det beror på den styrka som formgivaren Mats Jonasson har. Denna tanke blir också genast bekräftad när man kommer till

tals med folket på Målerås.

Mats är född i Målerås och stark lokalpatriot, säger han själv. Hans pappa jobbade också på glasbruket, är pensionerad nu. Det var 1959 som Mats började jobba på bruket. Man var fyra man då i gravörverkstaden. Det var koppargravyr på den tiden. Man gjorde ett mycket fint jobb på serviser och styckebitar. Glasbruket hade då 180 anställda.

Mats blev kvar ända till 1969, i tio år. Gravör hela tiden. Kosta gravörverkstad blev hans hemvist därefter ända till år 1975. Han gjorde ett starkt intryck på Kosta, det hörs direkt när hans namn nämns.

När Kronabruken bildades blev Mats en av dem som skulle hjälpa till med kvalificerad gravyr av prover och expobitar bl.a. Nästan på skoj gjorde han några gjutningar, som togs upp till tillverkning. Sedan dess har det inte blivit någon mer gravyr för honom.

Nu sköter han formgivningen åt Målerås, tar fram det speciella gjutna sortiment som bara de har.

Man säljer mycket bra av Mats gjutna artiklar. 90% går på export i år. England är största kunden.

Det finns ett särskilt skäl till att Målerås är bäst på att göra Mats gjutna block. Efterbearbetningen kräver sin speciella omtanke. Man putsar och polerar på figurerna för att få upp lustern. De har verkligen en alldeles speciell lyskraft, dessa gjutna block.

Mängen undrar om Mats är fri att göra som han vill i sitt arbete, om han inte måste ta hänsyn till kundönskemål?

»- Jo, det gnager på samvetet, att man måste ta en del kommersiella hänsyn. Plåster på såret är bygdens gagn. När jag jobbar med banala motiv anstränger jag mej att göra hantverket så bra det går för att motverka det dåliga samvetet.

Längtar efter att göra andra saker och andra djur än de snälla, söta. En huggorm t.ex. Det är så svårt att göra något bra av ett så utnyttjat djur som en svan, exempelvis.»

Mats har inte några formella studier i formgiveri eller andra konstnärliga ämnen. Han är självlärd. Jämförd med de andra formgivarna i Kosta Boda känner han sej som »Stikkan Anderson (Abba) bland Bethovar & Co».

Han är litet av en filosof också, har en del tankar om glasets framtid, hur den kan se ut.

»- Det skulle kunna finnas ett AB Svenskt Glas. Som bara säljer. De måste köpa från de glasbruk som finns. Små fristående enheter, som förr. Då kunde

man ta tillvara de kreativa idéerna hos människorna. Sen skulle det finnas en slags kontroll, så man inte överarbetar vissa produkter eller metoder. På det lilla glasbruket kan man lättare ha kostnadskontroll, människorna får mer ansvar och känner större solidaritet.»

Mats Jonasson är också fritidsmusiker. Spelar både tvärflöjt och saxofon. Man kan se musikintresset i en del av de bilder han gjuter i glaset. Musik av Bach lyssnar han gärna på, men är annars intresserad av all bra musik.

ROLF CARLSON

ens triumf över den mänskliga viljan. På Målerås minskade arbetsstyrkan, ner till 20. 1978 i maj månad tror ingen att Målerås har långt kvar. Samma år i oktober får man lov att anställa mera folk.

Rolf Carlson är platschef i Målerås. Mången frågar honom om framtiden. »- Vi skall inte lägga oss, långt därifrån. I stället vill vi rationalisera kantlagret (förädlingen). Nytt hyttak skall vi lägga på till våren.

Vi har också önskingar för framtiden. Om det finnes pengar skulle vi bättra på fasader och tak.

För produktionen vill vi först skaffa tryckkolvar till planverket och ett brick-system för transporter av våra produkter för att slippa de repskador t.ex. vi har nu.»

På Målerås allt väl, skulle man kunna travestera en känd romantitel från första världskriget.

Alla sex deglarna är fyllda med glasmasa. Man jobbar för fullt och tror på framtiden.

Ove Alström

OM GLASBRUKET

Det är skiftande öden som Målerås Glasbruk haft. Bara sedan 50-talet har man genomgått många förändringar. Då var man stark, omkring 200 man jobbade på bruket.

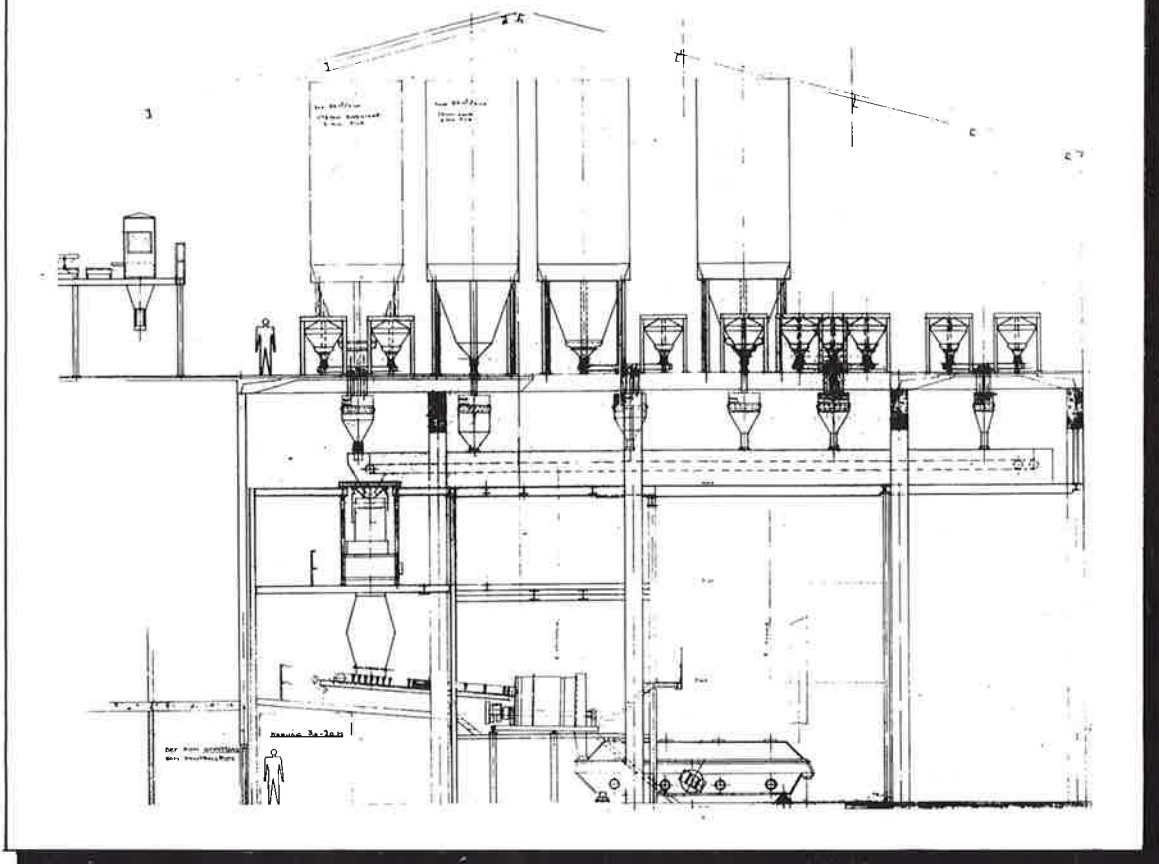
Det blev en sakta kräftgång in i början av 60-talet. Man bytte chefer 1963 och fick igång verksamheten igen innan sammanslagningen med Gadderås och Flygfors till »Flygforsgruppen».

Det hjälpte inte. Resultaten blev allt sämre och Flygforsgruppen gjorde konkurs 1971.

Då köptes Målerås upp av Älghult-Gullaskruf, personalstyrkan minskades ner till 25 - 30 personer. Produktionen kom mest att bestå av pressat gods och burkar.

Då Kronabruken bildades 1974, på initiativ av Industriverket (samgående i större enheter var ett krav för de stora lån man fick från staten) fick glasbruket ett nytt litet uppsving. Arbetsstyrkan blev dubblad till 50 - 60 människor. Det satsades på en vanna i Målerås. Den blev för bra och samtidigt för liten. Produktionen i vannen hölls igång bara åtta månader. Nu står den kall, ett monument över den skoningslösa utveckling-

PELETS!

I det förra numret av Mängden rapporterades att Sala - International har antagits som maskinentreprenör medan däremot lokaliseringalternativen Lindås respektive Emmaboda Glasverk fortfarande fanns kvar och inget av dem var helt fastställt. Sedan dess har emellertid beslut fattats om att förlägga pelleteringsstationen till Emmaboda Glasverk.

Således har efter flera års diskussioner om en gemensam mängstation eller pelletsanläggning projektet äntligen kommit igång. Som meddelats tidigare skall projektet vara genomfört så att pellets kan levereras ut till glasbruket under hösten 1979.

P 32 UT, PELLETANLÄGGNING IN

I Emmaboda är arbetet i full gång med utrivning av utrustning i befintliga lokaler. För de som känner till Emmaboda Glasverk något kan det vara intressant att veta att pelleteringsanläggningen är

beräknad att ligga just där P 32, alltså den senaste vannan tidigare fanns. Genom förläggningen till glasverket har man uppnått fördelen av att erhålla en mycket hög lokal. Det ger möjlighet att utnyttja höjdskillnaden för att transportera materialet mellan olika utrustningar, såsom våganläggning, blandare, pelleteringstrumma och utskeppning. På detta sätt slipper man en hel del av de transportutrustningar som det i annat fall hade varit nödvändigt att installera. Principen för anläggningens uppbyggnad kan ses i vidstående skiss.

Således kommer på översta planet att placeras de råvarusilos som kommer att finnas, dessutom kommer här också att placeras en lösmängsline för att kunna blanda mäng av speciella kvalitéer, t.ex. för färgglas. Denna mäng kommer således inte att pelleteras, i vart fall inte i detta skede.

I anslutning till detta plan kommer sedan vågfickor och vågar att placeras och därunder ett uppsamlingsband för transport av den uppvägda mängden till blandaren. Därifrån kommer sedan mängden att överföras till pelleteringstrumman för pelletering och via en mellanbehållare tömmas i de behållare som utgör transportemballaget.

TRANSPORTER

Hur transporten ut till bruken skall gå till är ännu inte helt fastlagt. Diskussioner förs och kommer att föras med respektive bruk. Detta gäller då givetvis även mottagningsmöjligheterna på de olika bruken.

Förmodligen kommer olika system att

användas för dessa transporter anpassade till de kvantiteter som respektive bruk använder.

DATA STYR OCH DEBITERAR

Anläggningen kommer att styras via en mindre dator, vilket gör att det blir ganska lätt att lägga om till olika kvalitéer. Det är dock önskvärt att begränsa antalet kvalitéer så långt som möjligt. Det kan annars bli ganska ohanterligt i slutändan. Från datorn kommer också att distribueras följesedlar, fakturor osv till respektive mottagare.

En mycket väsentlig detalj, som också utskrivs av datorn, är en kontrollremsa för varje sats som blandas. Man kan således i efterhand avgöra huruvida något blandningsfel uppstått.

HÖGA MILJÖKRAV

För anläggningen är ställt mycket höga miljökrav som skall tillgodoses av leverantören. Således kommer all hantering från silos, vågar, transportband osv att vara helt kapslade. Det utsugna stoffet kommer att gå via skakfilter och skrubbers för att ventilationsluften som sedan släpps ut, skall bli så lite förorenad som möjligt och hålla de krav som myndigheterna ställer.

Det skall således bli intressant att följa utvecklingen av den här anläggningen och förhoppningen är att den pellets som sedan levereras till bruken också skall uppfylla de högt ställda förväntningar både på miljö och glaskvalité som finns.

Stig Rasmusson

WALTER BENGTSSON

Namnet låter bekant, man undrar var man hört det förut. Är det någon jag känner?

Så klarnar det — konstnären Walter Bengtsson — han som gjort väggskulpturerna i Kaknästornet jag beundrat så ofta.

Ett par dagar efter vernissagen på den senaste utställningen på Galleri Doktor Glas i Stockholm kilar jag dit. I ett hörn, intill en skulptur, står en liten klunga människor. En tjej sätter en silverfiol under hakan och spelar en danslåt i folkmusikstil. Det stora gatrummet i galleriet myllrar av Walters nya skulpturer — med innehåll — som det står i katalogen. Det är just en del av innehållet som in-

tredder mej extra mycket. Innehållet är nämligen gjort av glas i flera av skulpturerna. Vid en liten pratstund berättar Walter att han varit på Kosta i somras och tillsammans med Jan Erik (Ritzman) och killarna gjort glaset till skulpturerna. Att både Walter och »killarna» gillar att jobba ihop, lät han förstå. En årlig tur till Kosta ingår i arbetsschemat för Walter.

Nästa gång du möter den glada, rödhåriga och litet rufsiga konstnären i hyttan vet du vem det är och vad han gör hos oss.

Bara några veckor efter utställningen visar han sej i TV. Hemma hos sej, i ateljén i Halmstad, var det visstunder, som vi alla fick vara med i.

Nu känner vi alla bättre till honom, fabulatören Walter Bengtsson.

Ove Alström

NYA HYTTAN I KOSTA

Det är komplicerat att starta upp en ny anläggning som den nya hyttan i Kosta. Problemen har tidvis »stått i kö» och det har varit svårt att nå fram till målsättningen: 70% utbyte av prima produkter. Stig Rasmusson berättar för Mängden hur det ligger till nu.

Som många har observerat har vi haft stora inkörningsproblem i nya hyttan under det gångna året. Problemen har uteslutande bestått i »sten i glaset», vilket betytt att primautbytet hamnat på en alltför låg nivå. Vårt mål var att nå ett 70%-igt primautbyte på kvalificerade glasprodukter.

Genom det intensiva och självuppoftande arbete som all berörd personal lagt ner närmar vi dock oss målet. Tidvis har vi varit över — omkring 80-85%, medan vi å andra sidan legat under kalkylen. En stabilisering tycks dock vara på väg.

Vi skall nu snart byta brännare och reglerutrustning och vår övertygelse är att kvaliteten då skall stabilisera sej på en nivå över de 70%.

De sista veckorna har vi i snitt legat över budgetvärdet och vi hoppas att kunna överskrida detta.

Med tillkomsten av den nya hyttan kom också ny produktionsteknik. För Kosta Boda helt nya produkter kunde tas fram. Detta arbete fortsätter och i en snar framtid kan vi börja producera flera nya »omöjliga produkter». Allt pekar således på att satsningen på den Nya Hyttan var rätt ur alla synpunkter. Inkörningen av en så pass komplicerad anläggning tar sin tid och i budgeten för 1978 hade vi underskattat svårigheterna.

Problem finns alltså kvar men vi anser oss ha dem under kontroll. Målet för 1979 skall vi nå, är vi säkra på.

Stig Rasmusson

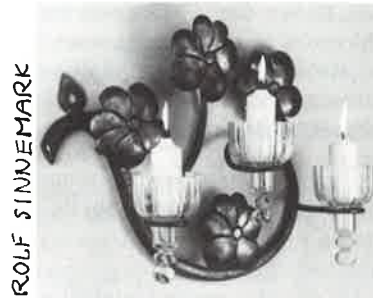
BODA SMIDE FÖRNYAS

Det har varit svårt att sälja Boda Smide under 1978. Man har inte uppnått budget. Så får det naturligtvis inte vara.

Nu har man alltså »satt till alla klutar» för att ändra på detta.

Marknadsavdelningen har gjort en plan för Boda Smide 1979.

Den innebär en del positiva förändringar.

ROLF SINNEMARK

Först och främst så har sortimentet rensats. Det betydde att man kom ner till drygt hundra artiklar. Dessutom har man satsat på produktutveckling och på det sättet fått fram 22 nya artiklar. Det är tre formgivare som svarar för det nya. Bertil Vallien med 12, Rolf Sinnemark med 6 och Kjell Engman med 4 artiklar.

KJELL ENGMAN

Boda Smides priser har också reviderats. Man gjorde en ordentlig genomgång av samtliga kalkyler och kom fram till — i en del fall betydande — prissänkningar. Artiklarnas säljbarhet beräknas öka, eftersom prissättningen på hela kollektionen blivit mer enhetlig. Boda Smide integreras helt med den övriga produkttionen. Säljarbetet med smidet har haft en undanskymd plats tidigare, men skall nu

BERTIL VALLIEN

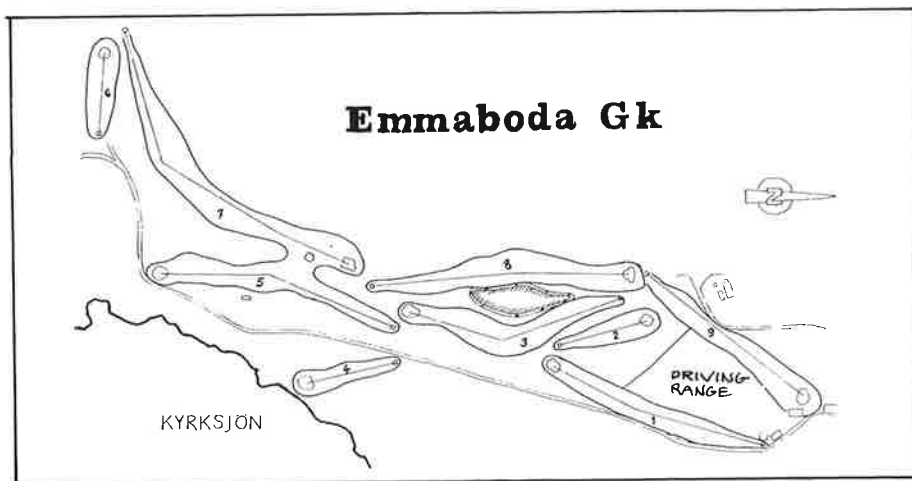
lyftas fram. Enligt den nya planen är det glasförsäljarna som också sköter smidet. Läger man till allt detta också en satsning på reklamen, kan smidet snabbt återta sin befogade plats i Kosta-Boda-sortimentet.

Reklamåtgärderna blir annonser och bättre skyltmateriäl i första hand.

GOLF -snobbsport eller folksport?

Vad tänker du på när du hör ordet golf? Ser du framför dej en äldre gentleman i socialgrupp I, iklädd golfbyxor och rutig keps. Ja, så var det väl förr och lite av detta förekommer ännu i dag, men faktum är, att en sådan etikett på den fina golfporten suddas ut mer och mer. Golf är på väg att bli en folksport i Sverige.

Tidigare var det ju så att golfklubbar och golfbanor låg i anslutning till de stora städerna och där höga inträdes- och medlemsavgifter endast gjorde golfen tillgänglig för de välsituerade i samhället. Men allt eftersom intresset för sporten väcktes bland den breda allmänheten startades nya klubbar och nya banor tillkom, där avgifterna kan hållas på en acceptabel nivå.

GOLF I SMÅLAND

Här i våra trakter har vi sedan länge haft golfbanor i Växjö och Kalmar och på senare år har 9-hålsbanan i Nybro tillkommit. I Blekinge finns banor i både Karlskrona, Ronneby och Karlshamn. Och, bästa läsare, det är till detta jag vill komma med denna artikel: Till nästa år, 1979, öppnas Emmaboda Golfklubbs nya bana. Den ligger i Björketorp i Vissefjärda samhälle. Det blir en 9-hålsbana med en längd av 2.620 meter och till en kostnad av ca 400.000 kronor. Arbetet fortgår som bäst nu med röjning och grovschaktning av en entreprenadfirma och med en massiv insats av medlemmar. Tidigare i år har drivingrangen (övningsfält) gjorts färdig och så snart som ekonomin och tiden tillåter skall klubbhus och golfshop byggas.

Emmaboda Golfklubb bildades av några verkliga entusiaster år 1976 och alltså tre år senare kommer en bana att bli verklighet. Bra marscherat. Medlemsantalet är i dag uppe i ca 340, men det är en summa som kommer att stiga väsentligt när banan blir klar. Intresset är mycket stort i bygden.

GOLF — en sport för alla

Det fina med golfen är att den i stort sett kan utövas av alla. Ung som gammal, man som kvinna. På vanlig motionsnivå krävs varken fysisk styrka eller en övermått av kondition. Golf är ett sätt att umgås. Genom en massa regler lär sig golfaren att uppträda just och ärligt och inte minst att ta hänsyn till varandra.

ÄR DET DYRT?

Är det dyrt att spela golf? Har jag råd? Det beror naturligtvis på vad man menar med dyrt. Ett komplett golfset bestående av 14 klubbor, 9 järn, 4 trä och en putter kostar mellan 1.200 och 2.500 kr. Men som nybörjare klarar man sig fint med ett halvset, som man kan skaffa för omkring 600 kr.

Du behöver en bag att förvara klubborna i samt en vagn. Kostnad ca 350 till 500 kr. För att du överhuvud taget skall få spela på en bana måste du vara medlem i en golfklubb och här varierar medlemsavgifterna stort. Från 250 till flera

ETAPP I

HÅL	LÄNGD	PAR
1	335	4
2	140	3
3	335	4
4	130	3
5	355	4
6	130	3
7	510	5
8	385	4
9	300	4
2620 x 2 = 5240 M		
PAR 68		SSS 68

ETAPP II

3000 x 2 = 6000 M
PAR 72 SSS 72

SSS = GRADERING EFTER BANANS LÄNGD OCH SVÄRIGHET

träffas rätt med klubbhuvudet. Avsiktligt lämnar man ett område vid fairways kanter och framför utslagsplatserna mindre kortklippt. Detta område kallas ruff. Och detta med ruff är verkligen ett botaniskt fenomen som kan göra livet surt för nybörjaren och medelgolfaren.

Ja, detta om golfbanan. Som avslutning en liten historia om hur bitna folk kan bli av denna sport. Två golfare höll på med ett golfparti. Ett begravningsfölje passeade på vägen intill banan. Den ena av dem avbröt sin sving och ställde sig med sänkt huvud till följet passerat. Det där tyckte den andre var en fin gest, det var verkligen fint gjort. Ja, sade han och fortsatte sitt spel, vi var i alla fall gifta i 25 år.

Thorsten Carlsson

tusen per år. I Emmaboda har vi tills vidare landets lägsta avgifter. Välkommen!

GOLFBANAN

En golfbana består av 18 spelbanor, som kallas hål. (En 9-hålsbana spelas 2 gånger.) De 18 hålen har varierande längd och är försedda med dels naturliga och dels konstgjorda hinder, som gör det svårare för spelaren att med minsta möjliga antal slag slå den lilla vita bollen från utslagsplatsen och ner i det hål med 10, 8 cm diameter, som finns på greenen. Ett golfhål består av utslagsplats (tee), spelfält, hinder och inspelningsplats (greenen). Det finns inte två golfbanor som är likadana, eftersom banarkitekten gärna försöker inpassa banan i landskapet och kan använda träd, bäckar eller småsjöar som naturliga hinder. Inspelet till greenerna försvaras genom konstgjorda sandgropar, så kallade bunkrar. Utslagsplatserna och fairwayn (spelfältet), men framför allt greenerna, måste vara beväxna med absolut ogräsfritt gräs för att bollen skall kunna vila på gräset och

GOLFFAKTA

Antal banor i Sverige:

ca 142 (England: 1.400)

Antal medlemmar:

70.000 (USA: 10.500.000)

Sverigebäst 1978:

Mikael Sorling, Västerås

Längsta golfslag:

520 meter av spanska proffset
Vallentin Barrios

Ordförande i Emmaboda Golfklubb:

Skyddsingenjör Arne Sjögren

Medlemsavgifter,

Emmaboda Golfklubb år 1979:

Seniorer: 250 kronor, Juniorer: 50 kr

LARS BÖRNESSON -RESANDE GRAVÖR!

På fjärde våningen i en jättestor Kosta Boda-skytning riggade han upp sin gravörustning. Varje dag mellan 11 och

»- Nja, säger Lasse, man gör inte så mycket detaljer. Väljer uttryckssättet så att det blir bra ändå. Dessutom tar man mindre uppdrag emellan hela tiden. Det gick lättare.»

Då Lasse anlände med flyg till New York hade Sibley's till och med ordnat med svenskt mottagande. Rune Englund, som kommer från ett Irländskt glasbruk, blev Lasses värd under ett och ett halvt dygn i New York. Där besökte han bland annat Corning's exklusiva butik.

I mars reser han till Singapore, en resa som tar 14 dagar. Vi får säkert höra mera från honom.

Ove Alström

Sweden
lifts crystal to
its highest form
with Kosta Boda

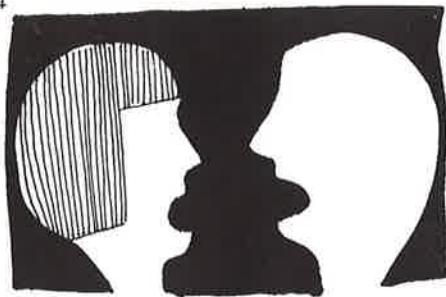

SHOWN:
"Kosta Party" embossed leaf dinnerware
10.50 to \$45 "Octav" contemporary
glware, \$18 to 39.50, Sibley's Glass.
Fourth floor Downtown, a selection at
Greece and Eastway.

Sibley's

ture in the tank		
1:00	KOSTA BODA glass exher, Live Borromen creates designs on ex- quisite KOSTA BODA glass	FRIDAY, OCTOBER 27
3:00	COBHAM FLOWER ARRANG- ING in individualized containers KOSTA BODA, 4th floor Grand Floral Center, 4th floor Aria, 4th floor, 4th floor	10:30
1:55	DIANA VANCE for KARASIN Borromen creates designs on ex- quisite KOSTA BODA glass	11:00 am
1:55	DIANA VANCE for KARASIN Borromen creates designs on ex- quisite KOSTA BODA glass	3:00
1:55	DIANA VANCE for KARASIN Borromen creates designs on ex- quisite KOSTA BODA glass	
3:30	DIANA VANCE for KARASIN Borromen creates designs on ex- quisite KOSTA BODA glass	
12:30 to	DIANA VANCE for KARASIN Borromen creates designs on ex- quisite KOSTA BODA glass	
1:30	DIANA VANCE for KARASIN Borromen creates designs on ex- quisite KOSTA BODA glass	
12:30 to	DIANA VANCE for KARASIN Borromen creates designs on ex- quisite KOSTA BODA glass	
2:30	DIANA VANCE for KARASIN Borromen creates designs on ex- quisite KOSTA BODA glass	
2:30	DIANA VANCE for KARASIN Borromen creates designs on ex- quisite KOSTA BODA glass	
and	DIANA VANCE for KARASIN Borromen creates designs on ex- quisite KOSTA BODA glass	
6:30	DIANA VANCE for KARASIN Borromen creates designs on ex- quisite KOSTA BODA glass	
1:00	DIANA VANCE for KARASIN Borromen creates designs on ex- quisite KOSTA BODA glass	
2:00	DIANA VANCE for KARASIN Borromen creates designs on ex- quisite KOSTA BODA glass	
6:30 to	DIANA VANCE for KARASIN Borromen creates designs on ex- quisite KOSTA BODA glass	
8:00	DIANA VANCE for KARASIN Borromen creates designs on ex- quisite KOSTA BODA glass	
7:15	DIANA VANCE for KARASIN Borromen creates designs on ex- quisite KOSTA BODA glass	
7:30 to	DIANA VANCE for KARASIN Borromen creates designs on ex- quisite KOSTA BODA glass	
8:30	DIANA VANCE for KARASIN Borromen creates designs on ex- quisite KOSTA BODA glass	

**Hört på nya sekundan i Kosta:
Människa, vad säger Du? Fattas
det 50.000 kronor i kassan?
— Ja, jag är nog lite ovan fort-
farande.**

ÅSIKTEN

Vad tror du att den spruckna fusionen betyder för oss i Kosta Boda AB?

Svårt att säga, men på sikt tror jag att båda parter förlorar på detta. Som det nu är så är striden om priser och kunder åter i full gång, och det gagnar ju ingen. Nu hoppas vi i Johansfors att *alla* kvarvarande bruk skall få fortleva.

*Sigurd Rapp
Johansfors*

På lång sikt var det olyckligt för glasinindustrin att fusionen sprack, vi hade en början på ett Svenskt Glas. Men man kan inte bortse från att det fanns stora problem och motsättningar. Problemen uppstår när man skall sammanföra den administrativa delen och få en uppdelning av produktionen. Vi måste rannsaka oss själva, vad är det som vi är bra på och vad är det som vi är dåliga på. Nu måste vi se framåt, vi måste nå optimering som ger bästa möjliga måluppfyllelse.

*Lars-Gösta Magnusson
Kosta*

I första hand betyder det nog en fortsatt hård konkurrens, både om den svenska och den utländska marknaden. De båda företagsgrupperna vänder sig till i stort sett samma publik med sitt utbud. Det blir alltmer viktigt att vi håller stil och kvalitet på en hög nivå och ej glömmar bort att förnya sortimentet. Jag tror det är en förutsättning om vi vill vara med i leken.

*FERlandsson
Johansfors*

För Målerås del anser jag det var lika bra att fusionen sprack.

I dagens läge är det tack vare Mats Jonasson, som Målerås bruk lever kvar. Genom hans formgivning har vi ju haft full orderingång på allt som görs.

De små bruken har nog sin framtid, om de är lönsamma. Kostnaderna på den administrativa sidan blir ju där små i jämförelse med de stora.

Glas måste gå att sälja, och ej göras på lager, som ligger och blir omodernt. Lagren betalar sig ju dåligt, och skall man låna för att hålla lager, blir det ingen tjänst, lånen måste ju räntas. Glas måste bli begärligt. Genom Mässor och utställningar.

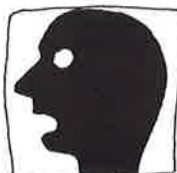
Slås två stora jätteglasbruk ihop, måste ju den ena slås ut, de konkurrerar ut varandra.

*Bo Andersson
Målerås*

På lång sikt är det kanske synd att fusionen inte blev av. Den kunde inneburit många fördelar, men å andra sidan är det alltid bra med konkurrens. Men allt negativt i samband med att fusionen sprack gjorde oss inte gott. Synd också att vi lagt ner mycket tid och arbete på samordningen och gemensamma planer. Den energin kunde vi behövt satsa på annat. Men varför skulle vi inte klara oss bra i konkurrensen i framtiden - det har vi ju gjort förut.

*Karin Arnell
Kosta*

Sett från ett större perspektiv, så tror jag den fusion som sprack var mycket negativt. Vi skulle kunna hävdat oss mycket bättre ute i världen. Vi, i Kosta och Orrefors, äro så små mot jättarna ute i Europa. Vi skulle kunnat hävda oss bättre, både tekniskt och framför allt ekonomiskt, om vi hade varit en enhet. Men jag tror inte att dom sista korten är spelade ännu, det ser ut som om frågan behöver mogna mera. Hoppas att man tager sitt förnuft tillfång, dom som bestämmer, och vi blir en enda enhet.

*Stig Fjällén
Kosta*

Jag tror det var lyckligt att fusionen inte blev av. Det blir splittringar i stora företag. I det administrativa, om marknadsföringen och inte minst om produktfördelningen och lönesättningen. Vi har redan nu problem med lönesättningen i vårt företag och det skulle säkert bli värre. Sådana saker tänker jag på när jag säger att det var lyckligt att fusionen inte blev av.

Sett från andra sidan kan större företag sätta mer press på myndigheterna i stat och kommun. Men exemplen med NJA och Skogsägarna visar att det ändå inte fungerar.

Det är bättre med mindre enheter, är min tro.

Hade ändå fusionen blivit av, måste vi räkna med att många tjänstemän fått avskedas. Sammanslagen administration kräver ju mindre folk. Anonymiteten hade också blivit större. Vi är redan nu ett nummer och i större företag blir man en ännu mindre siffra. I det lilla företaget har vi ledningen närmare, i det stora är det oftast omöjligt att komma till tals direkt.

*Hans Abellsson
Boda Glasbruk*

GLASBRUKSBILDER I KALMAR

Åker du till Kalmar för att julhandla? Passa då på att ta en kaffepaus på Bokcafé, Södra Långgatan, snett emot Barometern.

Då kan du samtidigt se en utställning med »GLASBRUKSBILDER, fotografiska dokument från den manuella glasinindustrin». Upphovsmannen figurerar ofta i Mängens spalter, Ove Alström heter han.

Bilderna berättar från Boda Glasbruk om glassmältningen, degelbyten, formsnickeriet och vardagsarbetet i hyttor och glaskammare. Från Kosta finns en berättelse om »när man gör Tsarens skål». Bilderna är hängda i grupper så att åskådaren skall förstå sammanhangen.

Under sommaren hängde fotografierna i Oves eget galleri i f.d. glasarbetarbostaden i Boda. Brukturisterna kunde där komplettera sina intryck av glashantverket.

Tillsammans omkring 90 bilder visas i Kalmar.

I.P.

PERSONALNYHETER

BÖRJAT

KOSTA

Lennart Holmqvist hyttan
Olle Gullberg hyttan
Britt-Marie Fröjd stansen
Magnus Henrysson dataavd.
Beryl Petersson marknadsavd.

SLUTAT

Anders Haraldsson hyttan
Lennart Eriksson smältning
Harald Johansson underhållsavd.
Marianne Hiller marknadsavd.
Gerd Ericsson stansen

BODA

Per Tremi hyttan

Momir Radovanović hyttan
Sigvard Svensson underhållsavd.

ÅFORS

Rose-Marie Stjernkvist hyttan
Gunnel Koruk hyttan

Bernt Nilsson hyttan

JOHANSFORS

Gerry Nilsson hyttan

SKRUV

Dimitrios Kostakis sliperiet
Stig Krantz marknadsavd.
Lisbeth Johansson marknadsavd.

MÅLERÅS

Sonny Fernström hyttan
Lars Fernström hyttan
Stefan Fernström hyttan

Nytt personal rabattkort

Från den 1 januari 1979 gäller det nya personalrabattkortet, som Mängens tidigare omtalat. De nya korten kommer att delas ut till alla anställda i Kosta Boda. Pensionärer, som önskar personalrabattkort, ombedes ta kontakt med Personalavdelningen på Kosta eller med platschefen på respektive bruk.

Kortet är ett koncernkort från Upsala Ekeby AB och gäller i koncernens samtliga personalbutiker.

I den egna arbetsplatsens butiker får kortet också utnyttjas av nära anhörig.

Man måste vara beredd att legitimera sig så klart, för butikspersonalen känner inte alla personligen. Särskilt när man handlar på andra bruk än sitt eget.

Inom Upsala Ekeby AB finns i dag personalförsäljningar för koncernens produkter enligt följande:

Porcelain: Rörstrand, Lidköping; Gefle Porcelain, Gävle.

Keramik: Steninge Uppsala, Stålgatan 14, och Steninge Gävle, Riggaregatan

Glas: Kosta, Boda, Johansfors, Åfors,

Skruv, Målerås, och Reijmyre.

För GENSE:s produkter kommer en försäljning till personalen att öppnas i Eskilstuna under 1979, men redan nu finns en butik i Ronneby.

UPSALA-EKEBY AB

Personalrabatt 1979

Namn	
Koncernenhet	
Rabatt gäller koncernens samtliga personalbutiker.	
KORTET SKALL UPPVISAS I KASSAN	
Vid anfordran skall legitimationsföretes.	
I den egna arbetsplatsens butik får kortet utnyttjas även av nära anhörig.	
Det.	Utfärdat av

Ur AB saxar vi »bara några rader om ...» moderaten HANS WACHTMEISTER som funderat på det där med belöning åt duktiga statstjänstemän. I stället för en medalj eller klocka bör de belönas med en skål eller vas i svenskt glas, tycker han. Han har en glasklar motive-ring: När man belönas på det här sättet har man nog redan en klocka — och den nya given skulle innebära ett bra stöd åt den svenska glasindustrin. Det var ett bra förslag tycker MÄNGEN.

— Varför kom du inte till hyttfesten?

— Min fru tyckte inte jag hade lust.

— Ska du ut och jaga? Löjligt! Du som inte ens kan skjuta spjället ordentligt...

— Vet du varför det är så många knappar på stereon?

— ??

— Det skulle se bra fånigt ut med blytläs.

Uppvaktningar

Nu är det klart hur företaget i framtiden skall uppvakta jubilarer och pensionärer. De här reglerna gäller alltså både Kosta Boda AB och Royal Krona Glasbruk AB.

Då man fyller 50 år uppvaktar företaget med en minnessak, blomsterkorg och betald ledighet på födelsedagen.

Vid 60 år får man en blomkett på arbetsplatsen från företaget.

Efter 25 års obruten anställningstid uppvaktar företaget med en guldlocka.

Då man pensioneras får man en blomsterkorg.

Vid begravning slutligen, sänder företaget en krans, men man har ingenting emot att ge motsvarande belopp till en cancer- eller annan fond med liknande syfte.

Semestern-79

Kosta Boda AB, SIF, SALF och Fabriks har träffat överenskommelse om semestern 1979.

Parterna är överens om förläggning av huvudsemestern till perioden 2.7. — 27.7.1979 (v 27 - v 30).

Företaget rekommenderar förläggning av 5:e semesterveckan till vecka 26; dvs i direkt anslutning till huvudsemestern. Omkring 1.5.79 utsänder företaget blankett till varje anställd innehållande uppgift om antalet betalda och obetalda semesterdagar. På blanketten finns en svarsdel angående semesterförläggningen som den anställda skall fylla i och inlämna till företaget inom 14 dagar.

Önskemål om semester under perioden 1.4. — 31.5.1979 bör framställas snarast möjligt.

TIPSET

Detta nummers TIPSET ser annorlunda ut, det märker du nog. Efter en diskussion har redaktionen kommit fram till att frågorna bör anknyta till glasindustrin, företaget och glasriket. Så nu gäller det att plugga på om glas.

Annars är sej Tipset likt. Vi delar ut en lottsedel till de fem första vi drar, som har tolv rätt. Med litet tur kan lottsedeln förvandla dej till ägare av ett kapital, allt från 50 kr till 500.000 kr.

1. Hur många glasbruk ingår i Upsala Ekeby?

- 1 6
x 7
2 8

☐
☒
☐

2. I Nya semesterlagen anges hur många semesterdagar man har rätt till om året. Rätt svar är?

- 1 20 dagar
x 25 dagar
2 4 veckor

☐
☒
☐

3. Vilket av följande redskap används i hyttan?

- 1 Kneckt
x Jeck
2 Pulton

☒
☐
☐

4. Vilket av följande material är elektriskt ledande i smält tillstånd?

- 1 Vax
x Gummi
2 Glas

☐
☒
☐

5. Vilken medelålder hade de anställda i Kosta Boda 1978?

- 1 39,5
x 39,8
2 39,3

☒
☐
☐

6. Under vilken tidsperiod anses konsten att smälta glas ha utvecklats?

- 1 År 0 (Kristi födelse)
x År 150 - 300 e.Kr.
2 3500 - 2500 f.Kr

☐
☒
☐

7. Hur många utlandsbolag har Kosta Boda AB?

- 1 4
x 9
2 5

☒
☐
☐

8. Från vilken tid härstammar de äldsta fynden av glasföremål?

- 1 2500 f.Kr
x 1000 f.Kr
2 3500 f.Kr

☒
☐
☐

9. Hur många turistbesök hade Boda Glasbruk sommarsäsongen 1978?

- 1 120.000
x 250.000
2 350.000

☐
☒
☐

10. Vad är en puntel?

- 1 En flaska
x Ett gammalt mått
2 Hyttverktyg

☐
☐
☒

11. På Kosta gravörverkstad växer Linneskålens dekor fram på 225 exemplar. Skickligt handarbete. Vem har svarat för Linneskålens utsmyckning och formgivning?

- 1 Ann Wärfv
x Sigurd Persson
2 Lisa Bauer

☐
☐
☒

12. Vid omkring vilken tidpunkt anlades det första svenska glasbruket?

- 1 1550
x 1610 - 1640
2 1742

☒
☐
☐

RÄTT RAD!

Hela 20 svar kom till redaktionen med lösningar på Tipset 3/78.

De fördelade sej så här: 1 st med 8 rätt, 5 st med 9 rätt, 1 st med 10 rätt, 8 st med 11 rätt och 5 som hade alla 12 rätt. De får som vanligt en lottsedel.

Grattis alltså till: Hilding Johansson, Kosta, Gerd Johansson, Boda, Elsa Johansson, Kosta, M. Ragnarsson, Kosta, Marianne Zirnzack, Kosta.

Rätt rad slutligen, ser ut så här: xx1 222 xx2 21x

SAXAT

Några kvinnor sitter på ålderdomshemmet och lyssnar på radion. I samband med nyheterna läser man en rapport från radioschacket.

– Vilken hemsk historia, suckar en av damerna.

– Vad då, undrade en annan.

– Men hörde du inte att en svart dam slog ner en vit bonde på E 4:an.

Om GLASBLÄSAREPIPANS tillkomst och dess betydelse.

Det var sannolikt omkring år 0 som glasblåsarpipan uppfanns. Platsen var troligen Syrien.

Pipans tillkomst innebar en revolution för glästillverkningen. Jämför med drejskivans betydelse för keramiktillverkningen.

Det var någon gång under första århundradet f. Kr. som man först lärde sig blåsa med hjälp av glasblåsarpipan. Det innebar en revolution. Det har sagts, att under de första 50 åren, då man blåste glas uppnådde större framsteg än under de föregående 1500 åren.

Tack vare blåsningen blev ett obegränsat antal variationer av former möjliga. Man kunde nu tillverka föremål som tidigare bara gjorts i andra material som keramik, trä eller metall. Exempel är kannor, flaskor, drickeskärl mm. Man kunde också framställa större skålar och urnor.

Till de vanligaste först blåsta föremålen hörde små rör- eller snäckformade flaskor för parfym. Vidare gjordes större kannor och gravurnor. Man blåste det mesta på fri hand.

En del glas blåstes i fast form. Dit hörde glaskärl som föreställde frukter eller människohuvuden. Det finns också exempel på fastblåsta glas med reliefornament.

I Egypten gjorde man också tidigt blåsta överfångsglas. Till de mest berömda hör den s.k. Portlandvasen, gjord i Egypten omkring år 200 e.Kr. Den har en figurdekor i benvitt glas på mörkblå grund i s.k. kaméteknik. Dekoren fick man genom att delvis slipa bort överfångsglaslet. Så nu vet vi det...

Fritt från kompendiet GLAS av John Magnusson, Utbildningsförlaget Liber AB 1971.

PENSIONÄRSKUPONG

JATACK, JAG VILL GÄRNA HA MÄNGEN I FORTSÄTTNINGEN. VAR GODTEXTA.

NAMN.....

ADRESS.....

POSTN.....POSTADR.....

TEL.....

POSTA TILL: MÄNGEN KOSTA BODA
360 52 KOSTA

KLIPP UR!